

Militærlæge. Den bestaar mest af Eventyr og Historier, der alle har en moralsk Tendens. Ubarmhertighed straffes af højere Magter, særlig naar den gaar ud over forældreløse Børn. Det lønner sig altid at hjælpe Mennesker, som er i Nød eller Fare. Den, som øver en god Gerning, faar altid sin Belønning. Paa den anden Side bør man ikke være godtroende og navnlig vogte sig for at betro sine Hemmeligheder til Kvinder. Der er mange Historier om, hvorledes Skinsyge mellem Medhustruer fører til Forbrydelse og Straf. Kvinder advares ogsaa mod Dovenskab. Men Ægtemændene faar at vide, at det er ret haabløst at ville sikre sig en Hustrus Troskab; thi intet kan forhindre de elskende i at mødes. Saaledes belyser disse Fortællinger vestafrikansk Etik og Moral.

G. Ht.

Hubert-Jacques: L'Aventure Riffaine et ses dessous politiques. (12×19 cm. 379 S.) Editions Bossard. Paris 1927.

Forfatteren er Journalist og har som saadan fulgt alle de militære Operationer i Marokko siden 1903, senest Felttoget i 1925 mod Abd el Krim, som han skildrer i den foreliggende Bog. Hans Beretninger er derfor ogsaa prægede af hans nøje Kendskab saavel til Landet og dets Beboere som til de politiske og militære Begivenheder. Støttet til foreliggende Dokumenter belyser han klart Abd el Krims Dobbeltspil, hans Evne til at trække Forhandlingerne med Franskmændene i Langdrag, samtidig med at han ophidser Riff-Stammerne eller ved Magt tvinger dem til at slutte sig til ham mod Franskmændene. Nogle af Stammerne anraaber Marskal Lyautey om Hjælp mod Abd el Krims Voldshandlinger; men Marskallen maa afslaa det, da han trods gentagne Henvendelser til Regeringen ikke har kunnet formaa denne til at sende de haardt tiltrængte Forstærkninger, der — ankomne rettidigt — sikkert havde sparet Franskmændene meget Arbejde og mange Tab.

I Beskrivelsen af de militære Begivenheder opruller Forfatteren livlige Billeder af Forposternes Kampe for at hævde deres Stilling mod de indfødtes voldsomme Angreb og af de franske Kolonnens Fremrykning og Kampe i det klippefulde Terrain, idet han finder Lejlighed til at anføre mange Eksempler paa glimrende Mod og heltemodig Opoffelse. Her skal blot nævnes et enkelt fra de hidsige Kampe om Bibanestillingen. Det vilde og vanskeligt tilgængelige Terrain var af Forsvarerne udbygget til en vel befæstet Stilling, godt camoufleret, forsynet med alle moderne Forsvarsmidler og besat af en Stamme, hvis Caid var en fanatisk Tilhænger af Abd el Krim og besluttet paa at holde ud til sidste Mand.

Kolonnen Colombat havde gjort flere forgæves Forsøg paa at tage

Stillingen, da den fik Forstærkning af 2 Kompagnier. Førte af den tapre Commandant Deslaudes gaar de med friske Kræfter løs paa Stillingen, men standses af den morderiske Ild efter store Tab. Commandant D. samler de tiloversblevne 7 Officerer, og paa hans Opfordring gaar de sammen med ham, efter at de alle har forsynet sig rigeligt med Haandgranater, frem for at forsøge alene at tage de fjendtlige Stillinger, mod hvilke 7 Anløb var strandede. Benyttende enhver Dækning i Terrainet avancerer de springvis, kastende Haandgranater, medens de fjendtlige Projektiler piber dem om Ørerne. Efter at være naaet tilstrækkeligt nær, rejser de sig pludseligt og styrter sig over de fjendtlige Skyttegrave, som de overdænger med Haandgranater. Smittet af Officerernes Eksempel følger Mandskabet af sig selv efter og fuldender „Rensningen“. Mærkeligt nok slap de 8 Officerer uskadte fra den kække Daad, der afgjorde Udfaldet.

Med denne Kamp om Bibanestillingen endte det første Afsnit af Operationerne. Det var i dette Tidsrum lykkedes Marskal Lyautey at holde Stand mod de voldsomme Angreb af en i Antal overlegen, fanatisk Modstander, rigeligt udrustet med moderne Vaaben og med en medfødt Evne til at udnytte det bjergrige Terrain. Resultatet blev opnaaet ved Troppernes udmærkede Præstationer og ved den glimrende Føring af Mænd som General Colombat, Obersterne Cambay, Freydenberg, Noguès m. fl. efter Direktiver af den energiske Marskal Lyautey.

En udmærket Hjælp ydede Flyverne baade i Forbindelses-, Efterretnings- og Sanitetstjenesten saavel som under selve Kampene. Ufortrødent støttede de deres Kammerater af de andre Vaaben, hvor det tiltrængtes, ikke mindst de af Fjenden indesluttede og haardt trængte Forposter.

Med stor Aabenhjertighed omtaler Forfatteren de politiske Manøvrer, der tvang Marskal Lyautey bort fra Kommandoen i Marokko, den Hensynsfuldhed og samtidig den Dumhed, Regeringen begik ved at fjerne denne Mand, netop da Forstærkningerne endelig begyndte at ankomme, og da den hele Plan laa færdig fra hans Haand til derefter hurtigt at gøre det af med Abd el Krims Modstand. Afløseren, Marskal Pétain, hvis udmærkede Egenskaber og store Fortjenester Forfatteren fuldt ud anerkender, savnede det indgaaende Kendskab til Forholdene i Marokko og Krigsførelsen mod de indfødte, som Lyautey, denne fremragende Soldat og Organisator, gennem sin lange og udmærkede Tjeneste i Kolonierne — siden 1908 i Marokko — havde erhvervet sig, alt imedens ogsaa han havde gjort sit Land store Tjenester.

V. Teisen.